

MARINARKEOLOGISK TIDSKRIFT

Årgång 21 ISSN 1100-9632

Marinarkeologisk tidskrift från Marinarkeologiska sällskapet är ett forum för arkeologer, sportdykare, forskare och andra som är intresserade av sjöfart och hembygd. Sällskapet verkar särskilt för ett samarbete mellan dessa olika grupper och för utbildning och information i såväl marin som maritim arkeologi.

Marinarkeologisk tidskrift utkommer med fyra nummer om året och ingår i medlemsavgiften. Äldre nummer kan beställas från kassören.

Ord från ordförande...

Sommaren har än en gång anlänt. Sommar förresten. Det har väl inte varit så mycket av den varan i större delen av vårt avlånga land. Öster om Öland, där jag för sjuttonde året i rad tillsammans med ett fantastiskt dykteam jobbat med regalskeppet *Kronan*, har vädret faktiskt varit helt OK. Både ovan, på och under vattenytan. In över land har molnen hopat sig och regnet stänkt, men där ute sex km från kusten har vi kunnat jobba vidare med det gamla regalskeppet relativt ostörda av vädrets makter. Och ännu ett år har fynden och den information som vraket motvilligt släpper ifrån sig tänt vår nyfikenhet, vilja och entusiasm.

Ett flertal kistor och andra behållare på skeppets trossdäck, upptar just nu våra tankar och utmanar våra krafter. Behållare av det här slaget är utmärkta exempel på informationsbärare utöver det vanliga. Istället för lösfunna föremål finns en helhet. Att kunna studera fyndsammanhang som innehållet i en kista, ger oss inte bara en bild av konkreta föremål. Det ger oss också möjlighet att sätta oss in i en persons tan-

kevärld. Under förutsättningar att kistan kan grävas fram, dokumenteras i läge och bärgas under trygga förhållanden, både för dykaren och föremålen, kan man vid framprepareringen av kistan och dess innehåll bokstavligen se hur den packades av sin ägare innan den sista resan. Vad prioriterade han för föremål? Hur packade han dem, för att de skulle bevaras och vara tillgängliga på "resande fot"? Och vad vill och kan ägaren "berätta" om sig och sin tid med dessa föremål? Här ligger lite av marinarkelogins kärna, nämligen *den villkorslösa depositionen*.

Ett skeppssambhälle förliser utan att dess innevånare har möjligheten till att "redigera" bilden av sig själva eller sin tillvaro. Den mänskliga handen får inte tillfälle att skilja ut vad som är "värdefullt" eller "försumbart". Inga "arvs-

skiften" görs, i syfte att lämna en bild till efterlevande om hur ägaren vill att eftervärlden skall uppfatta honom och hans gärning. Denna närmast jungfruliga ingrediens, är alla skeppsvraks grundläggande värdepotential. Här kan ingen etthundraårsgräns avgöra om ett vrak är kulturhistoriskt värdefullt eller ej. Nej, här krävs en bedömning från fall till fall och framför allt en respekt och förståelse för det slutna fyndets egen-

skaper oavsett ett vraks ålder.

Skeppets Kropp, Sjal och Ande, eller om man så vill skrov, innehåll och osynliga budskap, vilket vi har möjlighet att försöka dokumentera, analysera och tolka, är en helhet som inte får fragmenteras. Annars återstår bara en unken lukt, när knallarna från champagnekorkarna klingat av.

Lars Einarsson
ordförande